

EEN POTJE JANKEN

Kort stuk over Professor Wielewaal die een wondermiddel heeft uitgevonden om alle mensen beter te maken. Maar komt dat wel goed?

Patty van Amsterdam

...

Een potje janken

Professor Wielewaal heeft per ongeluk een wondermiddel uitgevonden die alle mensen op de wereld beter kan maken. Het lijkt te mooi om waar te zijn. En dat is het ook. Het wordt hem verboden om nog mensen te helpen. Hoe loopt dit af?

Rollen:

4 mannen & 7 vrouwen

Professor Wielewaal (man)

Pien (Vrouw)

Kees (man)

Nies (vrouw)

Jo (vrouw)

Dorpeling 1 (vrouw)

Dorpeling 2 (vrouw)

Dorpeling 3 (vrouw)

Advocaat (man)

Agent (man)

Rechter (vrouw)

Decor:

Het achterste (grootste) gedeelte van het podium is een tuin. Het is de tuin van professor Wielewaal. De midden-uitgang is de deur naar het huisje van de professor. Links in de tuin staat (schuin zodat het zichtbaar is voor het publiek) een open kast met planken met hierop allerlei potjes en middelen die de professor gebruikt om proefjes uit te voeren. Rechts op het podium hangen planken met hierop plantjes. De "muur" is de schutting van de professor. In het midden staan 2 vierkante bakken moestuintjes. Tussen de 2 moestuintjes in staat (een stukje meer naar achter) een oud bankje. Her en der in de tuin ligt tuingereedschap.

Vooraan het podium loopt een wandelpad. Het pad grenst aan de tuin van de professor. De tuin en het pad worden gescheiden door allemaal kleine/lage plantjes. In het midden is een opening die leidt naar de tuin. De linker en rechter afgang zijn bedoeld voor de straat/het wandelpad. Als de gordijnen dicht gaan moet het wandelpad nog zichtbaar zijn (lege ruimte). Dit pad (gedeelte voor het doek) wordt later namelijk nog gebruikt als politiebureau en rechtbank.

Scene 1

Professor loopt al fluitend te spitten en harken in zijn moestuintje. Hij bukt, klopt het zand een beetje aan en trekt dan (groot gespeeld) een plantje uit de moestuin.

Prof: Zo, weg met dat onkruid. Ik vond het zo'n raar plantje. Moet je kijken; helemaal verkleurd van boven. Weg er mee.

Gooit het plantje in een emmer. Er klinkt een geluid van iemand die snikt. Professor kijkt naar het publiek.

Prof: He, wie van jullie zit er nou te huilen? Wat is er? Ik weet niet wie van jullie het is, maar het is niet nodig hoor. Ik ben een hele lieve man.

Professor wil zich omdraaien en op dat moment klinkt er weer een snik.

Prof: Nou jongens, kom op. Ik zeg net dat het niet nodig is om te huilen. Als jullie gaan huilen kan ik het verhaal niet vertellen. En dat willen jullie niet toch? Jullie willen het verhaal toch weten? Nou dan.

Nu luider gehuil hoorbaar.

Prof: Wie doet dat toch? Als jullie allemaal stil zijn, dan kan ik horen waar het gehuil vandaan komt. Dan kunnen we dat meisje of die jongen even vragen of hij stil wil zijn.

Professor staart het publiek in.

Prof: Nou zeg. Ik zie helemaal niemand huilen hier.

Het huilen gaat nu heel hard. De professor is nu boos en schreeuwt:

Prof: Nou ophouden met janken!

Het gehuil stopt. Er klinkt nu gefluister (iemand spreekt dit in) het is het plantje.

Plantje: Sorry ik was het, die hilde net.

Professor kijkt verbaast om zich heen.

Plantje: Hier op de grond! Ja, daar vlak onder je kont!

Professor: Ik zie helemaal niemand. Word ik nou gek?

Plantje: Ik, je nieuwe plantje! Hier in je moestuin; op het randje.

De professor bukt.

Prof: Kun jij praten?

Plantje: Dat hoor je toch. Ik ben echt, geen bedrog.

Prof: Maar planten kunnen toch niet praten?

Plantje: Normaal niet. Maar ik wel, zoals je ziet.

Prof: Maar, hoe kan dat?

Plantje: Jij hebt mij gepland met toverkruiden. En nu maak ik allemaal geluiden.

Prof: Maar ik had toverkruiden bij gevoegd die er voor zorgden dat ik mensen beter kan maken. En dat is mislukt dus.

Plantje: ho ho niet te snel, misschien lukt het je wel

Prof: Maar waarom zat jij net eigenlijk te huilen?

Plantje: Je zag mijn moeder voor onkruid aan! Je gooide haar in de emmer, ik zag haar zo door de lucht gaan.

Het geluid van het gesnik begint weer.

Prof: Oh eh. Sorry.. ik wist niet dat..nou ja.. planten gevoelens hadden enzo

Plantje: En nu sta ik hier zo alleen. Breng me alstublieft ergens anders heen.

Prof: Maar waar wil je heen dan?

Plantje: Zet maar daar op de plank, dan heb jij tenminste ook geen last van mijn geank.

Prof: Ik wil je best verplaatsen. Maar dan sta je in een pot. Nu heb je de ruimte. Vind je dat niet erg?

Plantje: Vanaf de plank heb ik mooi uitzicht en sta ik beter in het licht.

Prof: Oke. Wat jij wilt. Ik zal je eruit scheppen.

Professor pakt zijn schepje en wil het plantje eruit scheppen.

Prof: Au! Getver derrie. Ik prik me zelf met een brandnetel. Wat jeukt en prikt dat.

Plant: Door mij heb jij nu pijn. Nog meer verdriet, het heeft zo moeten zijn.

Het geluid van het gesnik begint weer.

Prof: Nee, het is niet jouw schuld. Ik had gewoon mijn handschoenen moeten aan doen. Nou hier komt de schep dan hoor.

Plant: Au! Mijn wortel is in twee! Wat een vreselijke dag; wee o wee.

Prof: He. Nou niet weer huilen. Stil maar.

Het gehuil wordt luider.

Prof: Die arme plant. Dit komt allemaal door mij.

Professor staat met de plant op het schepje voor hem en wil het plantje over zijn bol aaien.

Prof: He? De tranen van het plantje rollen over mijn handen. Het plantje laat gewoon tranen! Het leeft echt. Wat een bijzonder plantje.

Plantje: Ik huil tranen met tuiten, dat is goed, mama zei altijd "Je moet je emoties uiten"

Prof: Het lijkt wel of.. Nee dat kan niet..

Plantje: Wat, mijn schat?

Prof: Je traan kwam op mijn huid en nu lijken de bultjes van de brandnetels weg te gaan. En het jeukt niet meer. Zal dat toeval zijn?

Plantje: Zorgen mijn tranen daarvoor? Dat lijkt me sterk hoor!

Prof: Het zou zomaar kunnen, door de toverkruiden! Wacht, ik ga het uitproberen. Hier op mijn gezicht heb ik een hele lelijke puist. Als het toverkruid werkt.. werkt het tegen alle kwalen. En dus zou het mijn puist ook moeten kunnen weg halen! Plantje, luister. Ik houd je boven mijn wang en dat moet jij huilen op mijn puist.

Er gebeurt niks?

Plantje: Sorry maar voor deze actie moet ik je bedanken.. ik kan niet zomaar uit het niets gaan janken.

Prof: Dat is waar. Ik huil ook niet zomaar. Ik moet iets bedenken waardoor plantje gaat huilen. Als ik nou de emmer laat zien met haar moeder er in..

Professor pakt de emmer en houdt plantje erboven.

Plantje: MAAAWWHHHH Huhuhu (geluid van hard gehuil)

Prof: Het werkt! Ze huilt heel hard! Ik moet snel een potje vullen met haar tranen. Ah. In mijn kast staat een leeg potje. Zo. Goed zo. Lekker huilen jij.

Plantje: AAHHHHWWW ik kan hier niet tegen, ik huil zo hard, het lijkt wel regen.

Prof: Dat is goed plantje. Zo kan ik heel veel mensen beter maken.

Plantje: Doe mij dit niet aan, ik krijg zoveel verdriet.. logisch als je je moeder zo ziet. Ik doe gewoon mijn ogen dicht! Dan is mijn moeder uit het zicht!

Prof: Nee! Nee niet doen! Je moet huilen.

Plantje: Ik wil verdrietig zijn! Als ik mijn moeder zo zie, doet dat pijn.

Prof: Oh nee.. doe nou niet! Plantje! Grruummpf

Plantje: Ga lekker zelf een potje zitten janken! Maak je toch lekker zelf van die dranken.

Prof: Nee, jouw tranen zijn speciaal! Je kunt er mensen mee genezen!

Plantje: Ik doe mijn ogen dicht en ga slapen. Je hoeft me voorlopig niet te ontwakken.

Prof: Plantje, wacht! Ah, getsie. Ze doet het echt. Nou ja. Ik heb in iedereen geval een potje vol. Nou moet ik nog een naam bedenken voor mijn wondermiddel. Ik noem het.. een potje.. janken!

Professor gaat op het bankje zitten met het potje trots in zijn handen.

Prof: Als ik plantje veel laat huilen, kan ik heel veel zieke mensen beter maken. Met dit potje zeker al wel 5 mensen. Maar waar moet ik die zieke mensen vinden? Als ik naar het ziekenhuis ga en alle mensen beter maak dan hebben de dokters en verpleegsters geen werk meer. Dat is ook niet mijn bedoeling.

Professor denkt na

Prof: Dat is het! Ik ga een bord maken en voor de deur zetten. Op het bord zet ik dat ze bij mij een wondermiddel kunnen halen die tegen alles helpt!

Professor pakt een oude plank die nog in zijn tuin lag en een dikke stift. Hij begint te schrijven. Hij pakt het bord op en zet het voor de grens van zijn tuin, grenzend aan het wandelpad. Op het bord staat: Alle mensen groot of klein: zullen door mijn toverplant weer beter zijn!

Prof: ik word er moe van. Ik ga lekker slapen. Dan hoop ik dat er morgen een rij mensen voor mijn deur staat die ik beter kan maken.

Professor gaat af. Het licht gaat uit. Bij elke overgang van dag-nacht-dag komen er een sterretje en een maantje op. Dit zijn op karton geknipte grote figuren die door 2 spelers worden vastgehouden. Het sterretje loopt van links naar rechts en het maantje van rechts naar links. Er klinkt een geluid van een haan die kraait en het licht gaat weer aan. Deze handeling wordt voortaan verder beschreven als "nachtritueel" De professor komt in zijn pyjama gapend naar buiten.

Scene 2

Prof: Ik ben zo nieuwsgierig hoeveel mensen er staan. Ik kan het niet laten om vast om de hoek te kijken.

Kijkt om het hoekje

Prof: Niemand? Misschien is 7 uur 's morgens te vroeg. Ik ga gewoon hier zitten wachten tot er iemand komt.

Prof gaat zitten op het bankje. Na een tijdje gewacht te hebben zijn er mensen stemmen hoorbaar. Ze lachen en klinken vrolijk. Ze lopen gewoon door en zien het bord niet eens. (gespeeld door Kees & Pien) Vervolgens komen er toeristen op. Ze praten Duits. (Gespeeld door de 3 dorpelingen).

Prof: het zijn toeristen die geen Nederlands kunnen lezen. En hoe ga ik ervoor zorgen dat mensen mijn bord gaan lezen?

Hij kijkt op zijn horloge. Hij besluit uiteindelijk zelf voor het bord te gaan staan en te doen alsof hij het leest.

Prof: Ik heb het! Ik ga gewoon zelf voor het bord staan om te lezen! Dan zien mensen dat ik lees en worden ze nieuwsgierig.

Er komen 2 mensen aan (Nies en Jo) en die blijven inderdaad bij het bord staan (ze staan dus nu met hun rug naar het publiek). Bij de tekst draaien Nies en Jo zodat ze in een omgekeerde v vorm staan.

Nies: Hahaha wat een onzin! Een wondermiddel dat iedereen geneest? Zeker weer zo'n kwakzalver.

Jo: Misschien zijn het wel drugs! Als hij al een eventueel wondermiddel zou maken bestaat het vast uit gevaarlijke stoffen! We moeten actie ondernemen!

Nies: Dit moet stoppen voordat iemand erin trapt!

Nies en Jo lopen weg. De professor blijft alleen over. Hij loopt verdrietig terug naar zijn bankje en kijkt starend voor zich uit. Stilte.

Prof: Ik moet geduld hebben vrees ik.

Hij loopt af en het nacht/dag-ritueel begint weer. Professor komt weer op in zijn tuin. Hij gaat zitten en kijkt naar zijn plantjes. Er komt een oud opa'tje op het wandelpad die een beetje hinkt en een bebloed been heeft

Prof: Meneer, wat is er aan de hand?

Kees: Ik ben net uit gegleden over een bananenschil. Ik heb een hele erge schaafwond en het doet erg pijn.

Prof: Och meneer, wat naar. Komt u even zitten bij mij in de tuin. Dan kunt u even bij komen en dan zal ik ondertussen een verbandje voor u pakken.

Hij ondersteunt de man die hinkend met hem mee loopt. Hij zet hem op het bankje, waar hij helemaal gefocust is op de knie. Ondertussen loopt de professor naar zijn kastje met drankjes etc. Hij pakt het een doorzichtig flesje met 'tranen' op en kijkt naar het publiek.

Prof: Ik moet gewoon weten of het echt werkt of dat het toeval was. Ik heb hier ergens verband liggen... um.. ah daar. Kijk jongens en meisjes. In dit flesje zitten de tranen van het plantje. Mijn potje met "Janken" zoals ik het wondermiddel noem. Ik doe wat druppels van het drankje op het verband en ga dit om haar knie binden.

Prof: Zo meneer, kijkt u eens. Een verbandje. Komt u maar met uw knie. Zo. Hup. En klaar is kees.

Kees: Hoe weet u dat ik kees heet?

Prof: och dat zeg ik zo maar.

Professor wikkelt het verband om de knie van de man en kijkt afwachtend naar hem.

Prof: Over 3 dagen is uw knie weer helemaal genezen en heeft u geen pijn meer.

Kees: Bedankt meneer. Vriendelijk van u.

Man loopt af. Professor loopt naar het midden van het podium

Prof: Zo. Dat was nummer 1. Nu maar wachten tot er nog meer toevallige klanten komen. Ik ben benieuwd.

Professor gaat weer op zijn bankje zitten. Stilte. Gaap. Net op het moment dat de professor neigt om in slaap te vallen komen er twee vrouw langs, ze zijn druk aan het kletsen met elkaar. Een van hen heeft een to-go beker met thee. Door het lachen valt er thee over haar hand.

Pien: Au! Die thee is heet! Jemig, dat doet pijn!

Dorpeling 1: Er komt zelfs een blaar op! We moeten het koelen met water. Kom, laten we die meneer in de tuin vragen of je wat water mag voor op je hand. Of een natte doek.

Pien: Meneer. Sorry dat ik u stoort, maar zou ik mijn hand bij u onder de kraan mogen houden? Ik heb zojuist thee over mijn hand gemorst.

Prof: Mevrouw, natuurlijk. Wat naar. Zelfs een blaar. Mijn kraan is helaas stuk. Maar ik heb nog wel wat water als reserve in een potje. Een moment.

Prof: Zo. Als mijn wondermiddel, potje janken, bij mijn brandnetels zo snel helpt, dan moet het bij deze mevrouw ook snel werken en direct zichtbaar zijn. Gelukkig lijken de tranen net gewoon water. Echter als zij water over haar hand wil heeft ze natuurlijk veel water nodig. Ik vrees het hele potje! Maar ik moet weten of het echt helpt of dat het gewoon toeval was. Dus ik doe het toch maar. Ik geef het hele potje. Dan kan plantje straks weer huilen en heb ik weer nieuwe tranen voor in mijn potje janken.

Prof: Mevrouw, hier wat water voor uw hand. Alstublieft.

Pien: Heel erg bedankt. Ik voel dat het al gelijk afkoelt.

Dorpeling 1: Het lijkt ook wel of de blaar krimpt!

Pien: God allemachtig. Je hebt gelijk! Hoe kan dat?

Prof: Ik eh.. het is bijzonder water mevrouw. Er zitten geneeskrachtige kruiden in.

Pien: wat een geweldig middel! Heel erg bedankt.

Vrouwen staan op en lopen af. Ondertussen smoezen ze met elkaar en kijken ze af en toe om.

Scene 3

De oude man die gevallen was (Kees) komt op lopen en gaat naar de professor. Hij heeft een bos bloemen bij zich:

Kees: Dag meneer. Ik wil u graag vriendelijk bedanken voor uw hulp. Mijn knie was binnen 1 dag al genezen! Het leek wel of uw verband te pijn onmiddellijk verlichte. Ik kwam net mijn buurvrouw tegen. Zij vertelde dat u een wondermiddel had, die haar blaar had weg doen smelten. Ik vroeg haar wie dat gedaan had. En ze gaf uw adres. Ik herkende het adres en wist dat u mij ook geholpen had. Heeft u dat wondermiddel ook bij mij gebruikt?

Prof: Dat klopt Kees.

Kees: Wat geweldig. Je moet hier wat mee doen.. Als ik iemand spreek die klachten heeft zal ik hem adviseren naar u toe te gaan. Tot ziens

Kees loopt af. Professor kijkt tevreden.

Prof: Wat vind ik het toch heerlijk om mensen te helpen. Ik ga nu slapen en heerlijk dromen over mijn successen.

Het nacht/dag-ritueel vindt weer plaats. De haan kraait echter nog niet. Het blijft donker. Het is nog nacht als de dorpingen al op komen en voor de tuin van de professor bij het bord gaan staan. Ze maken herrie en de professor wordt er wakker van. Hij komt in zijn pyjama op.

Prof: Wat krijgen we nou? Wat heeft dit te betekenen die herrie voor mijn huis?

Dorpeling 3: we hoorden dat u een wondermiddel heeft.

Dorpeling 2: wij willen allemaal graag door u geholpen worden professor.

Prof: Maar het is 5 uur 's nachts. Ik heb zo hard gewerkt, ik heb echt mijn rust nodig. En ik heb geen potje janken meer! De mevrouw heeft het helemaal op gemaakt! Het spijt me lieve mensen. Ik moet eerst zorgen voor nieuw wondermiddel. Het is op. Komt u om 8 uur terug. Dan zal ik zorgen dat het weer gemaakt is.

De mensen lopen weg en de professor gaat voor het plantje zitten.

Prof: Plantje, ben je wakker? Hoor je mij?

Plantje: Natuurlijk hoor ik u, want u staat voor mij nu.

Prof: Je moet me helpen. Je tranen zijn op en ik moet nog meer mensen helpen. Ik heb een nieuw potje janken nodig.

Plantje: ik kan je niet meer helpen, je zal iets anders moeten verzinnen om wonden te stelpen.

Prof: maar waarom wil je niet meer helpen?

Plantje: omdat ik niet meer verdrietig wil zijn, ik moet telkens huilen en dat doet me pijn.

Prof: dat begrijp ik ja. Niemand wil verdrietig zijn en huilen. Ik moet wat bedenken.

Professor ijsbeert heen en weer.

Prof: Ik heb het plantje!

Plantje: wat, mijn schat?

Prof: ik ga een ui onder je ogen houden. Daar ga je van huilen!

Plantje: wat een goed idee, in dat geval doe ik weer mee!

Professor loopt zijn huisje in en komt terug met een ui en een mesje. Hij gaat de ui snijden en houdt het naast het plantje.

Plantje: Au! Het prikt! Telkens ellende wat je me flikt!

Prof: Het spijt me plantje. Maar je maakt het veel mensen blij met je tranen. Ze zullen je dankbaar zijn. Kijk, het potje is al vol. Ik zet het in de kast en wacht tot het 8 uur is. Dan kan ik weer mensen helpen.

Hij gaat zitten op zijn bankje. Stilte. Dan kraait de haan en wordt het licht weer fel. Het is 8 uur en de dorpelingen komen aanlopen. Professor neemt 1 voor 1 twee mensen mee naar het bankje (dorpeling 2 en 3), geeft ze een drankje of een verbandje/zalfje etc. Als ze geholpen zijn gaan ze enthousiast met blij gezichten met elkaar praten op het wandelpad in een hoekje. Het is stil spel. In de rij staat nog dorpeling 3 en er komt een agent aan lopen.

Prof: Goede morgen. Waarmee kan ik u helpen?

Agent haalt een brief uit zijn zak en geeft deze aan de professor

Professor: Wat is dat?

Agent: Ik ben gestuurd door de commissaris. Ik begreep dat u mensen geneest met een wonderbaarlijk geneesmiddel?

Professor: Dat klopt agent. Het middel, ik noem het mijn potje janken, is afkomstig van mijn toverplant.

Agent: Bent u dokter of apotheker?

Professor: Nee agent.

Agent: In dat geval wil ik dat u onmiddellijk stopt hiermee. Het toedienen van medicatie mag niet zomaar, hier moet u bevoegd voor zijn. En dat bent u niet. U mag niet zomaar voor dokter gaan spelen. Leest u de brief maar. Fijne dag nog verder.

De agent wuift met zijn pet en loopt weg. De professor staat met een mand vol tanden de brief te bestuderen. Hij zucht, loopt naar het bord in de tuin en zet een kruis door de openingstijden en schrijft op: gesloten. Een mevrouw die net op bezoek wilde komen ziet dit.

Dorpeling 3: U gaat toch niet stoppen?! Ik kom juist omdat ik hoop dat u mij kunt helpen. Mijn man is ernstig ziek. U laat ons toch niet in de steek?

Professor: Dat wil ik niet mevrouw. Maar ik heb geen keus.

Professor laat de brief zien.

Dorpeling 3: Wat vreselijk. Dat mag echt niet! U maakt zoveel mensen gelukkig! Weet u wat? Ik ga voor u naar de commissaris van de politie om ervoor te zorgen dat u gewoon door mag blijven gaan met werken!

Prof: Dat is aardig van u, maar ik denk niet dat het lukt. Het staat duidelijk in de brief.

Dorpeling 3: We kunnen het allicht proberen.

******* Einde zichtversie *******

(de rest van scene 3, scene 4 en 5 zijn te lezen in het volledige script)